

Bezoek
adres **Bezuidenhoutseweg 27-29
2594 AC THE HAGUE**

Post
adres **P.O. Box 11729
2502 AS THE HAGUE
The Netherlands**

telefoon **+31 70 3478871**
e-mail **info@nogepe.nl**
website **www.nogepe.nl**

K.v.K. **27095808**
BTW **NL 44.65.295.B01**

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
Zijne Excellentie de heer Ir. E.D. Wiebes
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

Referentie 1803-0040   **Contactpersoon** Marieke van den Akker   **Direct Tel. Nr.** 070-3478871   **E-mail** marieke.van.den.akker@nogepe.nl   **Den Haag,**
20 maart 2018

Betref: Zienswijze NOGEPA inzake internetconsultatie Wijziging van de Wet windenergie op zee
(ondersteunen opgave windenergie op zee)

Geachte heer Wiebes,

De Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (NOGEPA) behartigt de gemeenschappelijke belangen van bedrijven die een vergunning hebben voor de exploratie, ontwikkeling en productie van koolwaterstoffen (olie en gas) op land en offshore in Nederland.

Aardgas speelt een essentiële rol in de Nederlandse energievoorziening: het voorziet in ruwweg 40% van onze primaire energiebehoefte. De transitie naar een duurzame economie met een koolstofarm energiesysteem is in volle gang. Ook op het transitiepad naar de ambities van het Klimaatakkoord van Parijs zal gas nog lang een belangrijke rol spelen.

NOGEPA ziet een verantwoordelijkheid voor zichzelf en haar leden in deze maatschappelijke verandering. Door gas alleen dáár in te zetten waar het nuttig en nodig is, door de huidige gasinfrastructuur optimaal te benutten en door gebruik te maken van beschikbare kennis en ervaring in Nederland, wil de sector op een maatschappelijk verantwoorde manier bijdragen aan de door het kabinet opgestelde klimaatambities.

Om die reden onderzoekt NOGEPA samen met andere stakeholders in en rond de Noordzee de mogelijkheden voor een geïntegreerde benadering van alle activiteiten op de Noordzee. Met als doel bij te dragen aan een duurzaam, veilig, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem en tegelijkertijd te komen tot het minimaliseren van effecten op het mariene ecosysteem.

NOGEPA heeft kennis genomen van het concept voorstel tot Wijziging van de Wet windenergie op zee (ondersteunen opgave windenergie op zee) en maakt hierbij graag van de mogelijkheid gebruik een zienswijze in te dienen. Alvorens in te gaan op het voorstel dat ter consultatie voorligt, zal kort worden ingegaan op de visie van NOGEPA ten aanzien van de energietransitie op de Noordzee.

Het energiesysteem van de toekomst op de Noordzee

De beleidsvoornemens van de overheid ten aanzien van wind op zee vloeien voort uit de wens om te komen tot een koolstofarme samenleving. NOGEPA is gaarne bereid om concreet bij te dragen aan de onderliggende energietransitie en heeft de afgelopen jaren onderzocht hoe de Noordzee en de activiteiten van haar leden zoveel mogelijk kunnen bijdragen aan deze transitie.

Grootschalige inpassing van wind op zee is daarbij een centrale gedachte. Scenario's over de koppeling van offshore wind aan gasproductie-activiteiten en infrastructuur krijgen steeds meer vorm. Elektrificatie van gasplatforms kan in deze scenario's een potentiële driver zijn voor toekomstige ontwikkelingen op het gebied van hernieuwbare energie in de Noordzee.

Elektrificatie zou kunnen bijdragen aan:

1. Het beperken van de CO₂-uitstoot van de eigen activiteiten

Door het elektriciteitsnet te verbinden met productieplatforms worden deze geëlektrificeerd en hoeft elektriciteit niet meer opgewekt te worden door b.v. gasturbines op de platforms. Hierdoor wordt een CO₂ reductie gerealiseerd en wordt tevens de gasopbrengst van de platforms verhoogd, waardoor minder gas geïmporteerd hoeft te worden (leidt tot CO₂ reductie en kostenbesparing voor de Nederlandse samenleving).
2. De ontwikkeling van een waterstofsysteem

Grote uitdaging in de toekomst is de hoeveelheid elektriciteit opgewekt door de windturbines op zee aan te laten landen. Partijen zoals TenneT geven aan dat de grenzen van de huidige capaciteit van het net al snel zijn bereikt. Het genereren van groene waterstof middels elektrolyse van windenergie kan een oplossing bieden voor het efficiënter transporteren van elektriciteit uit windenergie. Leeg geproduceerde gasvelden onder de platforms dienen als opslagplaats voor waterstof en de bestaande pijpleiding infrastructuur kan worden gebruikt voor transport van waterstof naar land.
3. CO₂ opslag

De doelstellingen van het kabinet zoals neergelegd in het Regeerakkoord geven een grote ambitie weer op het gebied van CO₂ opslag. De olie- en gasinfrastructuur, en ook de ervaring van het bestaande CO₂-herinjectieproject op gasplatform K12-B, speelt in het realiseren van deze ambities een belangrijke rol. NOGEPA onderzoekt op dit moment de mogelijkheid om leeg geproduceerde gasbronnen op zee in te zetten voor CO₂ opslag.

Tot slot kan efficiëntie in deze op verschillende terreinen tot stand komen: in de kosten voor aanleg en gebruik, ruimtelijke planning en het aantal partijen waarmee tot afspraken moet worden gekomen.

NEXSTEP

NOGEPA en EBN hebben gezamenlijk Vereniging NEXSTEP opgericht. NEXSTEP richt zich op het efficiënt en effectief uitvoeren van de decommissioningopgave van de olie en gasinfrastructuur. Het hergebruik van deze infrastructuur maakt daar onlosmakelijk deel van uit. NEXSTEP heeft zicht op wanneer welke infrastructuur beschikbaar komt voor bovenvermelde andere toepassingen zoals bijvoorbeeld CCS, en conversie en opslag van waterstof. NEXSTEP is graag bereid samen met de overheid en windsector te onderzoeken hoe deze infrastructuur daadwerkelijk kan worden ingezet voor het nieuwe energiesysteem op de Noordzee.

Concept Wetsvoorstel

Gezien het voorgaande stelt NOGEPA ten aanzien van Artikel I de navolgende aanvulling voor (als vermeld in rood):

Artikel I

De Wet windenergie op zee wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In alfabetische volgorde worden twee definities ingevoegd, luidende:

aansluitpunt: punt waarop een aansluitverbinding wordt aangesloten op een net of op een installatie;

windenergie: energiedrager (zoals elektriciteit, waterstof, ammoniak en andere nog onspecifieke dragers) die ontstaat na omzetting van wind;

2. De definitie van *windpark* komt te luiden:

windpark: een samenstel van voorzieningen waarmee windenergie wordt geproduceerd, waarbij onder een samenstel van voorzieningen wordt verstaan alle aanwezige middelen die onderling met elkaar zijn verbonden voor de productie van windenergie.

NOGEPA gaat ervan uit dat met de voorgestelde wijziging van artikel 3 lid 3 sub e van het concept voorstel tevens wordt beoogd om directe aansluiting van een windpark c.q. transformatorstation op offshore olie of gas productie-installaties mogelijk te maken, zodat kan worden voorkomen dat bij geëlektrificeerde installaties de geproduceerde elektriciteit eerst naar land zal worden vervoerd, voordat de elektriciteit weer naar zee wordt getransporteerd. Een bijkomend voordeel voor TenneT als netbeheerder op zee is dat een gegarandeerde afname kan worden gerealiseerd, waardoor het net wordt gestabiliseerd.

NOGEPA ziet dit als een positieve wijziging. NOGEPA wil graag benadrukken dat het van belang is dat de overheid bij de voorbereiding en de ruimtelijke inpassing van windparken, alsook bij de technische en infrastructurele vereisten, voluit rekening houdt met de wijze waarop de koppeling tussen offshore wind en gasinfrastructuur kan bijdragen aan de energietransitie. NOGEPA zou in dit verband graag gesprekspartner zijn van de overheid om zoveel mogelijk bij te kunnen dragen aan de transitie.

Verder verzoekt NOGEPA de overheid om ook in algemene zin rekening te houden met de belangen van de leden van NOGEPA. De schaa sprong van windenergie op zee zal ertoe leiden dat de belangenafweging complexer wordt. NOGEPA acht het van belang dat het systeem uit de wet met het eerst aanwijzen van windenergiegebieden in het nationaal waterplan en daarna de kavelbesluiten ook in de toekomst de opgave voor windenergie op zee blijft faciliteren.

Tot slot

Vanuit NOGEPA zijn wij gaarne bereid tot een nadere toelichting op bovenstaande zienswijze, daar veel waarde wordt gehecht aan het op constructieve wijze in dialoog blijven met de overheid en andere stakeholders. Aangezien in de komende jaren ingrijpende besluiten worden genomen bij de uitrol van wind op zee, is het van belang om vroeg in het proces van voorbereiding en besluitvorming te onderzoeken op welke wijze synergieën kunnen worden gerealiseerd om daarmee een concrete en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan de energietransitie.

Met vriendelijke groet,

i.o.

J.P.M. Peters

Secretaris-Generaal NOGEPA